

Policy Brief 10.06.2022

Bærekraft og grønn omstilling i universitets- og høyskolesektoren

Fride Flobakk-Sitter og Mari Elken

En gjennomgang av sentrale strategidokumenter for universiteter og høyskoler i Norge viser at det er store variasjoner i hvilken grad lærestedene vektlegger og arbeider med bærekraftig omstilling. Selv om noen universiteter har utviklet egne handlingsplaner for bærekraft og miljø, henviser de fleste lærestedene til relativt generelle bærekraftstrategier og «grønne planer» uten betydelig substansielt innhold.

Bærekraft på dagsorden for UH-sektoren

Bærekraft fikk dagens betydning fra Brundtlandkommisjonens rapport fra 1987, der idealet om bærekraftig utvikling ble fremmet. Begrepet innebærer en utvikling som tilfredsstillende behøver til menneskene som lever nå, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstillende sine behov (FN, 1987). Målet om bærekraftig utvikling hadde to sentrale temaer: å jevne ut forskjeller mellom fattige og rike; og å overholde de absolutte grensene for hva naturen kan tåle av menneskelige inngrep.

Oppmerksomheten rundt bærekraft har tatt seg ytterligere opp som et resultat av FNs bærekraftsmål fra 2015, også kjent som Sustainable Development Goals (SDGs). FNs bærekraftsmål omfatter 17 hovedmål og 169 delmål. De gjelder for alle FNs 193 medlemsland, og skal fungere som en felles arbeidsplan og målsetning i arbeidet for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030 (FN, 2022). Også Norge er forpliktet til målene og må arbeide for å nå disse i sin nasjonale politikk. Arbeidet med FNs bærekraftsmål krever et felles samarbeid på tvers av ulike land og sektorer, og ny kunnskap, forskning og innovasjon er avgjørende for at bærekraftsmålene

skal nås (FN, 2022). En ekspertrapport fra UNESCO understreker at bærekraft bør bli en kjerneaktivitet og målsetning for universiteter og høyskoler (UNESCO, 2022).

Vektleggingen av universitets- og høyskolesektoren som en sentral bidragsyter i bærekraftig omstilling finner vi også igjen i revideringen av den norske universitets- og høyskoleloven fra 2021. Lovendringen innebærer at lærestedenes samfunnsoppdrag knyttet til undervisning, forskning og innovasjon/formidling er utvidet til å inkludere et fjerde punkt: «Universiteter og høyskoler formål er å bidra til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig utvikling» (Universitets- og høyskoleloven, 2005, § 1-1).

Bærekraftig omstilling i UH-sektoren står altså på dagsorden og søkelyset er mot høyskoler og universiteter fra flere hold. I dette notatet retter vi oppmerksomheten mot sentrale styringsdokumenter i universitets- og høyskolesektoren, for å se hvordan de omtaler bærekraft og grønn omstilling. Har lærestedene konkrete strategier, mål og tiltak for å bidra til en bærekraftig omstilling? I lys av dette har vi undersøkt: I) Hvem er tillagt ansvaret for bærekraft i sektoren? II) Hvordan omtales bærekraft og grønn omstilling? III) Hva omfatter lærestedenes bærekraftstrategier?

Sentrale visjoner og lokale tiltak for bærekraftig omstilling

I tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet (2022) presiseres det i delen som er likt for alle lærestedene, at regjeringen har prioriteringer og forventninger knyttet til bærekraftig utvikling i universitets- og høyskolesektoren. Her går det blant annet frem at:

Forskning, utdanning og innovasjon av høy kvalitet er viktig for at Norge skal hevde seg internasjonalt og nå de ambisiøse bærekraftsmålene ... Universitetene og høyskolene er, i tett samarbeid med andre sektorer, sentrale i arbeidet med å ruste hele landet for en bærekraftig framtid, og skape morgendagens grønne arbeidsplasser (Kunnskapsdepartementet, 2022, s. 2).

Kunnskapsdepartementet har en visjon om kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge, og «Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene» (Kunnskapsdepartementet, 2022, s. 5). Det legges ingen videre føringer til dette arbeidet, og det enkelte universitet og høyskole må dermed konkretisere og operasjonalisere hva dette betyr for deres virksomhet.

Forskjeller i vektleggingen av bærekraft

I hvilket omfang omtales bærekraft og bærekraftig omstilling i de sentrale dokumentene til universitetene og høyskolene? Vår gjennomgang viser at det varierer i hvor stor grad de ulike institusjonene trekker inn og omtaler bærekraftig utvikling i sine sentrale dokumenter og planer. Dette sees tydelig i alle dokumentene som er analysert, ettersom innhold knyttet til bærekraftig omstilling og det enkelte lærested varierer i både de institusjonsspesifikke delene i tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet, i institusjonens egne strategidokumenter, samt om de har (og hva de eventuelt formidler i) egne klimastrategier.

I tildelingsbrevene til de 16 universitetene og høyskolene, trekkes bærekraftig omstilling spesifikt frem i den institusjonsspesifikke biten for ti av institusjonene. For seks av lærestedene blir ikke bærekraft, miljø eller klima nevnt i avsnittet spesifikt tilknyttet dem. Hovedsakelig blir bærekraftig omstilling trukket frem for universitetene, mens det for høyskolene ikke blir gjort dette (se tabell 1).

I institusjonenes egne strategidokumenter trekker 14 av de 16 universitetene og høyskolene frem bærekraftig omstilling. Det varierer imidlertid i hvilken

Tabell 1. Oversikt over omtale av bærekraftig omstilling i sentrale dokumenter i UH-sektoren:

	Bærekraft i tildelingsbrev (egen del)	Bærekraft i strategidokument	Egen klima-strategi	Nettside om arbeid med bærekraft
NTNU	X	X	X	X
NMBU	X	X	X	X
Universitetet i Bergen	X	X	X	X
Universitetet i Oslo	X	X	X	X
Universitetet i Agder	-	X	X	X
Universitetet i Stavanger	X	X	-	X
Universitetet i Troms	X	X	-	X
Nord Universitet	X	X	-	X
Universitetet i Sørøst-Norge	X	X	-	X
Høyskolen i Østfold	X	X	-	X
Høyskolen i Molde	/	X	-	X
Høyskolen på Vestlandet	-	X	-	X
OsloMet	-	-	/	X
Høyskolen i Innlandet	-	X	-	-
Samisk høyskole*	-	/	-	-
Høyskolen i Volda*	-	-	-	-

(X): bærekraft er omtalt. (/): bærekraft er knapt omtalt. (-): bærekraft er ikke omtalt.

* Ny strategiplan var under arbeid da analysen ble foretatt.

grad lærestedene omtaler dette. Tre av lærestedene har for eksempel valgt å trekke inn bærekraft i strategidokumentets tittel (jf. Høyskolen i Molde, 2019; Høyskolen på Vestlandet, 2019; UiO, 2020). På den andre siden er det noen læresteder som ikke nevner bærekraft, grønn omstilling eller klima i sine strategidokumenter (se tabell 1).¹

Seks universiteter har også utarbeidet egne handlingsplaner for bærekraft og miljø (se tabell 1). I disse handlingsplanene omtales bærekraftig omstilling gjerne mer inngående enn i både tildelingsbrevene og strategidokumentene, og det er hovedsakelig her vi finner de mer konkrete målene og tiltakene knyttet til lærestedenes arbeid med bærekraft og grønn omstilling.

I tillegg til de sentrale planene og styringsdokumentene, har mange av universitetene og høyskolene omtalt hvordan de arbeider med bærekraft, klima og miljø på sine nettsider. Igjen finner vi en variasjon i hvor omfattende dette innholdet er. Noen institusjoner har detaljert nettsider og omtaler blant annet FNs bærekraftsmål og hvordan institusjonen imøtekommer disse, presisering av egne mål og tiltak, klimarapporter og lignende, mens andre kun henviser til relevante forskningsgrupper eller studier som kan knyttes til bærekraft, miljø og klima.

Selv om bærekraftig omstilling er satt på agendaen i universitets- og høyskolesektoren, ser vi at de ulike lærestedene trekker frem bærekraft i ulik grad. Hovedsakelig er det de større universitetene som vektlegger bærekraft i sine strategidokumenter og som også har utviklet egne handlingsplaner for bærekraft og miljø. Blant høyskolene er det større variasjon i hvilket omfang bærekraft og grønn omstilling trekkes frem i de sentrale styringsdokumentene.

Fokus på bærekraft, men lite substansielt innhold

Hvordan omtales bærekraftig omstilling i sentrale planer og styringsdokumenter i universitets- og høyskolesektoren? Funn fra vår analyse viser at bærekraft og grønn omstilling omtales relativt generelt i både tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet (2022) og i lærestedenes gjeldende strategidokumenter. Vi ser for eksempel at bærekraft trekkes frem i mange av tildelingsbrevene, men her omtales bærekraft hovedsakelig kort og i form av overordnede forventninger, prioriteringer og visjoner. Samtlige av de 14 universitetene og høyskolene som trekker frem bærekraft i sine egne strategidokumenter, omtaler bærekraftig omstilling i relativt vage ordlag. Disse strategidoku-

mentene har også få eller ingen konkrete mål og tiltak for hvordan lærestedene skal imøtekomme og arbeide med bærekraftsmålene.

En annen tendens ved de sentrale planene og styringsdokumentene i sektoren, er at ordet «bærekraft» brukes i ulike sammenhenger – da gjerne som en tilføyning i kontekster som ikke hovedsakelig handler om bærekraft eller grønn omstilling. Eksempler på ord og fraser som anvendes er bærekraftig framtid, bærekraftige studier, bærekraftig campus, bærekraftsuniversitet, institusjonell bærekraft, bærekraftig ressursutnyttelse, bærekraftige perspektiv, bærekraftig innovasjon, bærekraftig forbruk, tankesett for bærekraft, bærekraftskompetanse, grønn forskning, grønne arbeidsplasser, grønn økonomi og grønn vekst. Det er sjelden presisert hva disse ordene innebærer, eller hvilken praktisk betydning de har eller skal ha for universitetene eller høyskolene.

Tendensen er dermed at «bærekraft» har et relativt lite substansielt innhold i de sentrale styringsdokumentene. Dette gjenspeiles i kritikken rettet mot universitets- og høyskolesektoren, der det påpekes at bærekraft brukes som et honnørord og en form for «grønnvasking» av planer og strategier i sektoren (Aall, 2018; Hjelseth, 2022; Norheim-Martinsen, 2020).

Tre hovedspor i UH-institusjonenes bærekraftstrategier

Selv om vi finner en tendens til at universiteter og høyskoler bruker bærekraft som et honnørord

og en form for «grønnvaskingsretorikk», kan vi likefremt trekke ut noen konkrete strategier i deres arbeid med bærekraftig omstilling. Her er det spesielt tre spor som utkrystalliserer seg.

For det første ser vi at 12 av de 16 UH-institusjonene vil arbeide med bærekraft og grønn omstilling ved hjelp av forskning, ny kunnskap, innovasjon eller teknologi som retter seg mot sentral tematikk for bærekraftig utvikling. Her poengterer også en del institusjoner at de bidrar gjennom samarbeid med samfunns- og næringslivet.

For det andre peker universiteter og høyskoler på at de bidrar til bærekraftig omstilling gjennom deres studietilbud, ved at studentene utdannes (og dannes) til å bli ansvarlige bidragsyttere til en bærekraftig utvikling.

At UH-institusjonen fremmer bærekraftstrategier knyttet opp mot forskning og utdanning er ikke overraskende, ettersom dette allerede er UH-sektorens kjernevirksomheter. Hva som derimot er mer over-

raskende, er hvor stor variasjon det er i institusjonenes vektlegging av strategier for å inkludere bærekraft i forskning og undervisning.

Syv læresteder peker på et tredje spor – nemlig bærekraftig og miljøvennlig drift av egen virksomhet. Dette innebærer at lærestedene reduserer sin miljøpåvirkning gjennom blant annet redusert CO²-utslipp ved reiser, bedre kildesortering, grønnere innkjøp og forbruk av materiell, energi- og arealbesparelser ved campusbygg, klimarapportering og/eller tydeligere miljøledelse. Imidlertid varierer omtalen og vektleggingen av lærestedenes miljøvennlige drift. Fem av lærestedene har tydelige mål, delmål og konkrete tiltak knyttet til en grønnere drift – for eksempel ved å presisere at målsetningen innen 2030 blant annet er å redusere CO²-utslipp fra reiser med 50 % per årsverk sammenliknet med 2019 (NTNU, 2020, s. 9). Her ser vi spesielt at universitetene med egen handlingsplan for bærekraft og miljø, bruker dette dokumentet til å formulere tydelige mål og tiltak knyttet til en «grønnere drift» av egen virksomhet (jf. NTNU, 2020; NMBU, 2021; UiA, 2020; UiB, 2018; UiO, 2018). Andre læresteder er mindre spesifikke, og omtaler kort den miljøvennlige driften på sine nettsider – for eksempel ved å henvise til sertifisering som Miljøfyrtårn eller ved å vise til Kunnskapsdepartementets klimaregnskap.

På bakgrunn av vår gjennomgang ser vi at det er store variasjoner mellom lærestedene i hvilke satsingsområder som vektlegges og hvor omfattende det satses på dem.

Bærekraft som et utvasket begrep som bidrar til grønnvaskingsretorikk

Bærekraft er ikke et entydig begrep, noe som er tydelig ved at FNs bærekraftsmål inneholder hele 169 delmål. Således blir bærekraftbegrepet utfordrende i forsknings- og undervisningssammenheng, ettersom begrepet har blitt såpass omfattende (Hjelseth, 2022). Aall (2018) argumenterer langs de samme linjene og påpeker at vi har beveget oss fra en smal og spiss for-

ståelse av bærekraft, til en bred og flat forståelsesramme. Et såpass vidt begrep kan føre til at nesten alle tiltak kan defineres som å handle om bærekraft. For eksempel, en bred og flat forståelse av bærekraftsbegrepet gir støtte til økt global studentmobilitet, ettersom dette stimulerer til økt forståelse for andre kulturer. En smal og spiss forståelse av bærekraft kan begrunne det motsatte, siden økt global studentmobilitet fører til økte CO²-utslipp for transport og flyreiser.

Utfordringen med for åpne definisjoner er at bærekraft brukes som et honnørord uten substansiell betydning, og dermed kan det også (mis)brukes som en merkelapp og en form for «grønnvasking» av strategier, planer og tiltak, trolig for omdømmets skyld.

Hvem skal styre bærekraftig utvikling av UH-sektoren?

Vi finner forventninger om at UH-sektoren skal inkludere bærekraftsperspektiv i sin virksomhet. Men, hva mener egentlig myndighetene om hva UH-sektorens bidrag skal være, og hvordan skal dette styres fra deres side? Kunnskapsdepartementet har tidligere forsøkt å introdusere egne indikatorer for grønn omstilling², noe som etter betydelig motstand fra sektoren, ble droppet. I fremtiden er det et behov å samordne og gi retning, samtidig som lærestedenes autonomi og handlingsrom anerkjennes.

Noen universiteter og høyskoler har tydelige og gjennomgående bærekraftsmål og tiltak i sin virksomhet – både knyttet til forskning, undervisning og i egen drift av organisasjonen. Andre nevner ikke engang bærekraft i sine sentrale styringsdokumenter. Hvis lærestedene skal bidra meningsfullt til bærekraftig omstilling, må bidraget deres konkretiseres også i lærestedenes strategiske prioriteringer og planer. Her er det derimot en balansegang mellom et ønske om å introdusere bærekraft som et element i strategisk styring, og samtidig ivareta akademisk frihet.

Metodisk tilnærming

Den følgende studien tar utgangspunkt i en dokumentanalyse av Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev fra 2022, gjeldende styringsdokumenter ved de ulike universitetene og høyskolene*, samt egne klima- og bærekraftstrategier der dette eksisterer.** Oppmerksomheten er rettet mot følgende 16 universiteter og høyskoler i Norge: NTNU, NMBU, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Troms, Universitetet i Agder, Nord Universitet, OsloMet, Universitetet i Sørøst-Norge, Samisk høyskole, Høyskolen på Vestlandet, Høyskolen i Innlandet, Høyskolen i Volda, Høyskolen i Østfold og Høyskolen i Molde. I alt er 38 sentrale planer og styringsdokumenter fra universitets- og høyskolesektoren analysert og sammenfattet, fordelt på 16 tildelingsbrev, 16 strategidokumenter og 6 handlingsplaner for bærekraft og miljø (se vedlegg). I tillegg er informasjon fra lærestedenes nettsider brukt som bakgrunnsmateriale, da spesielt hvis nettsidene knyttet direkte opp mot institusjonens arbeid med bærekraft, klima eller miljø.

* Ny strategiplan var under arbeid ved Samisk Høyskole og Høyskolen i Volda, men disse var ikke tilgjengelig da analysen ble foretatt.

** NIFUS praktikanter Andrea H. Nielsen og William W. G. Crow har bidratt i innsamlingen og loggføringen av dokumentene.

Vedlegg

Oversikt over dokumentene som er analysert.

Lærested	Dokument	Tittel/referanse
NTNU	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	NTNU (2018). Strategi 2018-2025. Kunnskap for en bedre verden.
	Klimastrategi	NTNU (2020). Miljøutviklingsplan 2020-2030.
	Nettside bærekraft	https://www.ntnu.no/barekraft , https://www.ntnu.no/barekraftmaal
NMBU	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	NMBU (2019). Strategi 2019-2023.
	Klimastrategi	NMBU (2021). Miljøhandlingsplan, 2021-2026.
	Nettside bærekraft	https://www.nmbu.no/forside/barekraftsarena
Universitetet i Bergen	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	UiB (2019). Strategi 2019-2022.
	Klimastrategi	Universitetet i Bergen (2018). Ytre miljø. Handlingsplan 2018-2022.
	Nettside bærekraft	https://www.uib.no/b%C3%A6rekraft
Universitetet i Oslo	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	UiO (2020). Strategi 2020-2030. Kunnskap - ansvar - engasjement. For en bærekraftig verden.
	Klimastrategi	UiO (2020). Helhetlig klima- og miljøstrategi 2020-2030. UiO (2018). Miljø- og klimastrategi for UiOs eiendomsvirksomhet 2018-2020-2040
	Nettside bærekraft	https://www.uio.no/om/strategi/berekraftsmal/
Universitetet i Stavanger	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	UiS (2021). Strategi 2021-2030.
	Klimastrategi	https://www.uis.no/nb/om-uis/strategi-2030-for-universitetet-i-stavanger#/
Universitet i Tromsø	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	UiT (2014). Strategi 2014-2022. Drivkraft i nord.
	Nettside bærekraft	https://uit.no/barekraftogmeg

Universitetet i Agder	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	UiA (2021). Strategi 2021-2024. Samskaping for fremtidens kunnskap.
	Klimastrategi	UiA (2020). Handlingsplan miljø og klima, 2020-2030.
Nord Universitet	Nettside bærekraft	https://www.uia.no/om-uia/klima-og-miljoe
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	Nord universitet (2020). Strategi 2020-2030. Nord i verden. Kunnskap for fremtiden.
OsloMet	Nettside bærekraft	https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/strategi/barekraftsmal
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
	Strategidokument	OsloMet (2017). Strategi 2017-2024.
Universitetet i Sørøst-Norge	Klimastrategi	OsloMet (2021). OsloMets handlingsplan for bærekraft 2021-2024.
	Nettside bærekraft	https://www.oslomet.no/om/berekraft
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Samisk høyskole	Strategidokument	Universitetet i Sørøst-Norge (2022). Strategi 2022-2026. Kunnskap i tiden og for framtiden.
	Nettside bærekraft	https://www.usn.no/om-usn/strategi-og-satsingsomrade/barekraft-og-samfunnsansvar/
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen på Vestlandet	Strategidokument	Samisk høyskole (2017). Strategi 2017-2021.
	Nettside bærekraft	-
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen i Innlandet	Strategidokument	Høgskolen på Vestlandet (2019). Strategi 2019-2023. Samspel, berekraft, nyskaping
	Nettside bærekraft	https://www.hvl.no/om/berekraft/
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen i Volda	Strategidokument	Høgskolen i Innlandet (2021). Strategi 2021-2026.
	Nettside bærekraft	-
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen i Østfold	Strategidokument	Høgskolen i Volda (2017). Strategi 2017-2020. Kunnskap for framtida.
	Nettside bærekraft	-
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen i Molde	Strategidokument	Høgskolen i Østfold (2017). Strategi 2019-2022. Med samfunnet - for framtida.
	Nettside bærekraft	https://www.hiof.no/om/hms/miljo/
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.
Høgskolen i Molde	Strategidokument	Høgskolen i Molde (2019). Strategi 2019-2025. Med kunnskap for bærekraft og innovasjon
	Nettside bærekraft	https://www.himolde.no/om/samarbeid/index.html
	Tildelingsbrev	Kunnskapsdepartementet (2022). Tildelingsbrev.

Referanser

- Aall, C. (13.05.18). Kronikk: Vi trenger ikke universiteter som kaller seg bærekraftige for omdømmets skyld, på forskning.no, hentet 02.05.22 fra <https://forskning.no/om-forskning-forskningspolitikk-kronikk/kronikk-vi-trenger-ikke-universiteter-som-kaller-seg-baerekraftige-for-omdømmets-skyld/1158442>
- FN (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*, (Brundtland Report), United Nations.
- FN (2022). *FNs bærekraftsmål*. Hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>.
- Hjelseth, A. (15.03.22). Ytring: Fanden vet hva bærekraft betyr, i Universitetsavisa. Hentet 02.05.22 fra <https://www.universitetsavisa.no/arve-hjelseth-baerekraft/fanden-vet-hva-baerekraft-betyr/359406>
- Kunnskapsdepartementet (2019), *Grønne indikatorer for universitets- og høyskolesektoren*, Rapport, Asplan Viak.
- Kunnskapsdepartementet (2022), *Tildelingsbrev for 2022; del 1-2.2 og del 4-5*, Det Kongelige Kunnskapsdepartement. [Del 1-2.2 og 4-5 er likt for universitetene og høyskolene i Norge; referanse til de særegne delene finnes i vedlegget].
- Norheim-Martinsen, P.M. (20.02.20). Innlegg: Bærekraft er ingen skjønnhetskonkurranse, i Dagens Næringsliv. Hentet 02.05.22 fra <https://www.dn.no/innlegg/klimate-og-miljo/baerekraft-det-gronne-skiftet/innlegg-baerekraft-er-ingen-skoennhetskonkurranse/2-1-759227?msclkid=761dc343c53d11ec9c6da49c26dfbae2>
- UNESCO (2022). *Knowledge-driven actions: transforming higher education for global sustainability*, Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Universitets- og høyskoleloven (2005). *Lov om universiteter og høyskoler (LOV-2021-06-11-81)*. Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15>

Sluttnoter

1. Noe av variasjonen kan tilskrives dokumentenes gyldighetsperiode, ettersom et par læresteder arbeidet med nye strategiplaner da vår analyse ble foretatt. Likevel ser det ikke ut til at strategidokumentenes publikasjonsår og gyldighetsperiode har nevneverdig betydning for hvordan lærestedene omtaler og vektlegger bærekraftig omstilling i dokumentene.
2. I 2019 inviterte statsråd Iselin Nybø universitets- og høyskolesektoren til en klimadugnad, i form av en konkurranse der hver institusjon skulle måle sin virksomhet i lys av 98 klimaindikatorer. Konkurransen skulle synliggjøre institusjonens arbeid mot det grønne skiftet og bidra til kutt i utslipp ved flyreiser, energiforbruk, avfallshåndtering og lignende (Kunnskapsdepartementet, 2019).

NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU er et uavhengig samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt som tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet.

NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no